

szolgálnak, és a szükséges képességgel bírnak.

Azok, kik az álladalom függetlensége és jogaik védelmezésére hivatva vannak, születésük különbsége nélkül legfőbb hivatali polcokra juthatnak, ha vitézségük és szükséges ismereteiknek bizonyosságait adandják. Azokról, kik a szolgálatban egészségüket veszítik, az álladalom éltek fogytáig gondoskodik, a harc mezején elhaltaknak özvegyei és gyermekei pedig az ország hatalma alá vétetnek, és ezekről az álladalom gondoskodik.

Jóllehet a magyar nyelv az országgyűlés nyelvének vétetett fel, minden más népségek nemzetiségüket megtartják, és magok belső ügyeikben a magyar nyelv melletti tulajdon nyelvökkel élhetnek.

Minden valláskülönbség nélkül a kormány ugyanazon oltalmában részesülnek.

Ha talán valaki ezen, az ország kormányától biztosított jogokban megsértetnék, azonnal forduljon hozzám, és rögtön igazságot fog nyerni. Erdélynek és a körülfekvő vármegyéknek minden lelkészei ezen hirdetményt templomjaikban több napokon át felolvasni tartoznak.

Nagyvárad, december 6-án, 1848.

Bem m.k. "

Klubest ünnep és készülődés

Március 16-án a Fővárosi Örmény Klub soron következő találkozóját természetesen a nemzeti ünnep határozta meg.

A klub háziasszonya, dr. Issekutz Sarolta a forradalom és szabadságharc Kolozsvárjáról tartott előadást (szövegét jelen számunkban közöljük), abból a nagyon is helyeselhető megfontolásból kiindulva, hogy ne szorítkozunk csupán Pest-Budára, ha az 1848-1849-es forradalomról és az utána következő eseményekről, a szabadságharcról beszélünk.

A szép, érdekes és sok ismeretlen tény felsorakoztató megemlékezést - mondhatni - a készülődés követte: készülődés, legalábbis lelkileg- hangulatilag.

Már most ízelítőt kaphattunk a soron következő erdélyi körutazásból. Dr. Szarka György, a mindannyiunk által kedvelt Gyuri bácsi múltkoriban egészségi okok miatt elmaradt, vetítettképes előadására került ugyanis sor. Örülünk Gyuri bácsi gyógyulásának s örülünk annak, hogy ismét készülődhetünk, ezúttal a Szilágyság, a Hargita és a Gyimesek vidékére. A szokott, élénk stílusú, hatalmas történelmi-kultúrtörténeti tudásra alapozott előadást még változatosabbá tette néhány Ady- illetve Wass Albert -vers.

Azt est különleges "szereplője" volt Szeleczy Zita művésznő, aki Wass Albert Láthatatlan lobogó c. versét mondta el... hangszalagról.

Dr. Martos Ferencné és Egyed Lászlóné ugyancsak szép versmondással örvendeztetett meg minket: mint említettük, Ady- és Wass Albert-művek hangzottak el.

Ezek után pedig a szokásos, jóhangulatú beszélgetés, érdeklődés... és persze, a tervezgetés: hogyan is lesz augusztusban, amikor a Hargitát s a Gyimesi hágót járjuk...

Felhívás

A szamosújvári templomba végre visszakerült Rubens - képpel kapcsolatos biztonsági berendezések költségeire továbbra is gyűjtünk!

Ugyancsak tovább folytatjuk az erzsébetvárosi templom felújítására is a gyűjtést! Kérünk mindenkit, tehetségéhez mérten támogassa ezt a két, igen fontos célt. Az adományokat az impresszumban (a lap végén) is közölt címen (az EÖGYKE székhelyén) és bankszámlán is el lehet juttatni.

Minden olvasónktól elnézést kérünk: igaz ugyan, hogy Puskás Attila **Gondolatok a kettős kötődésről** című, a szamosújvári magyar-örmény konferencia alkalmából írott cikkét fontosnak tartjuk, ám a januárban egyszer már megjelent szöveget kizárólag technikai tévedés folytán ismételtük márciusi számunkban.

A városvédő ZUBOLY emléke a CENTRÁL Kávéházban

Dr. Bányai Elemér újságírónak, *Ady* barátjának emlékét őrzi a nemrég felújított belvárosi CENTRÁL Kávéházba visszahelyezett márványtábla, természetesen *Ady*-idézzel:

*"ZUBOLY, NÉZZ BENNÜNKET.
TE SZABAD HAJDÚSÁGOD
S HALÁLOS NAGYPÉNTEKED
ÉL TOVÁBB ÉS LÜKTET
EREINKBEN, VALÓNKBAN
S MIKÉPP TE MONDTAD:
JÓL VAN."*

Dr. Bányai Elemér 1873. aug. 22-én született Szamosújváron, mindkét részről őrmény katolikus családból. Családjának neve Szongott Kristóf néveredet tanulmánya szerint a BAJÁCZHI, a román bánya és a czhi őrmény szóképző összetételből eredeztethető.

A korán árván maradt gyermek a szamosújvári katolikus fiúárvaházba kerül, majd Máramaroszigetre, később Kolozsvárra. A kolozsvári Ferenc József egyetem magyar-francia szakát végezte, 1901-ben lett bölcsész doktor. Közben több újságnak munkatársa. Visszatért Szamosújvárra és a Szamosújvári Közlöny c. hetilapot szerkesztette, egyidejűleg felügyelője a szamosújvári fiú árvaháznak. 1904-ben kerül Budapestre. Zuboly álnév alatt (Arany János fordításában ez a Szentiván éji álmom egyik mesealakja) elmés tárcákat és tudományos cikkeket ír a Budapesti Hírlapba, a Pesti Naplóba és a Vasárnapi Újságba.

Ugyanebben az évben kinevezik Díjnoknak a Nemzeti Múzeumhoz. 1906-ban elveszti egyetlen gyermekét és feleségét. 1908-tól kezdve kizárólag a magyar irodalomnak élt. Több napilapban írt, önálló munkái is megjelentek. 1903-ban megírta a Pesti Hírlap történetét, 1908-ban pedig a Pesti Napló történetét, Lisznyay Kálmán életrajzát.

Őrmény anekdoták című munkájában leginkább az erdélyi őrmények között ismert anekdotákat gyűjtötte össze. Szerkesztette az Állatok Védelme c. szaklapot.

Kedvelt kávéházai volt az egykori Három Holló az Andrássy úton, és nem utolsó sorban a CENTRÁL. Itt jöttek össze a kor híres írói, művészei és szerkesztői. Ezúton lett munkatársa a Kiss József szerkesztette Az Est című lapnak is.

Szabad szellemiségű szerző, aki elveit nem adta fel, aki a Martinovits nevét viselő szabad közműves páholynak is tagja volt *Ady* Endrével egyetemben.

Írásai közül talán külön említést érdemel a régi Pest eltűnő emlékeiért érzett aggodalom, amelyet az egykori PILVAX, a KORONA és a ZRÍNYI bontásakor megfogalmazott. Ezáltal őt tekinthetjük a századforduló egyik első városvédőjének, előharcosának. *Dr. Nagy Károly* városvédő javaslatára változott meg a Sashalom egykori Ond vezér útja BANYAI Elemérré. Rendbe tették sírját a Kerepesi temetőben, a hősök parcellájában és pótolták a CENTRÁL kávéházból eltűnt emléktáblát.

A CENTRÁL kávéházban most visszahelyezett táblán *Ady* híres sorai a 85 esztendővel ezelőtti húsvét hetének Nagypéntekére utalnak, amikor 1915. április 2-án *Dr. Bányai Elemér* főhadnagy hősi halállal fejezte be életét Galíciában, Komarniki községben, a monarchiába